

Fejtulajdonos:
 Ösv. VÁKÁR LAJOSNÉ
 Felsőszerkesztő
 BÉSZÉGH VIKTOR.

Kiadóhivatal:
 Vákár könyv- és papírkereskedés Csíkszeredán, hová a hirdetések írási és előfizetési díjak előre küldendők.
 Egyes szám ára Let 2.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési ár:
 Egész évre Let 180.—
 Félévre „ 90.—
 Negyedévre . . . 40.—
 Külföldre egy évre „ 440.—
 Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatnak.
 Kéziratok nem adóznak vissza
 Nyilvántartási közlemények díja soronként Let 25.—
 Megjelenik minden vasárnap

Ecce homo, ime az ember! Nagybőjti gondolatok és megfontolások.

3. Az elűljárók.

Jézus szenvedése történetében fontos a döntő szerepét töltötték be az elűljárók, névszerint Pilátus és Heródes. Ezek viszik dűlőre az ügyet.

Kaifástól Jézust Pontius Pilátus római helytartóhoz vezették. Pilátus a vád felől érdeklődik, de azok ötlínek-hatolnak, folyton azt hangoztatják, ha nem lenne gonosztevő, nem adták volna a kezébe. De bizonyítani nem tudják. Végül azzal állanak elő, hogy Jézus a népet feligatja, tiltja az adófizetést s magát királynak nevezi. Pilátus négy szemközti megkérdezi, hogy király e, melyre határozottan igazán felel, de megnyugtítja, hogy az ő országa nem e világból való s azért jött, hogy bizonyosságot tegyen az igazságról. A helytartó felveti a kérdést: Mi az igazság? De nem várja a választ, hanem ott hagyja Jézust s kimegy a zsidókhoz. Nehéz lett volna az igazságot meghallania, mert aszerint kellett volna igazodnia. Keres kibuvót Jézus elítélésére alól. Kapóra jön az ő galileai illetősége, azért Heródeshez küldi, ki ott fejedeleme s jelenleg Jeruzsálemben van. Heródes nagyon megörült, mert régóta vágyott látni. Mert Heródes már hallott Jézus felől, sőt azt gondolta, hogy az általa megölt keresztelő szent János támadt fel, meg is akarta őlni őt, de a Mester az őt figyelmeztető fari zsejoknak azt mondja: Menjetek s mondjátok meg annak a rókanak, ma és holnap még ördögököt üzök s betegeket gyógyítok, harmadnap bevégzem. Most a ravasz róka kezében volt Jézus; boldog volt Heródes, hogy bosszút állhat rajta. Szeretett volna Jézustól csodát kicsikarni, sokat kérdezt tőle, a zsidók vádolták is, de ő mélyen hallgatott, azért Heródes csufaágból fehér ruhába öltöztette, kigunyolta s Pilátushoz visszaküldte. Ettől kezdve a régóta két haragos vetélytárs kibékültek, hiába a gonoszság is keres munkatársakat, hogy egymást segítsék és védjék. A helytartó a publikum elé állította, mert Heródes sem talált főbőnjáró igaz okot a halálra, tudta ugyanis, hogy irigységből szeretnék Jézust eltenni láb alól, azért el akarta ereszteni s hogy a népet szánalomra bírja, megfenyítette. Félte az állását, azért valamiképp okot keresett, hogy magát igazolja. Szokásban volt ünnepre foglyot elengedni. Pilátus felhasználja a jó alkalmat, alternatívát állít fel a nép elé:

Kit akartok, hogy szabadon bocsássak: Jézust, vagy a látor Barabást? Célját nem érte el, mert a nép nem volt eszénel. A főpapok izgatták. A helytartó helyzete válságos lett, még a felesége is figyelmeztette, hogy ne avatkozzék az igaz dolgába. A nép Jézus halálát követeli, hiába hangoztatja ártatlanságát s vesszőzötti meg őt. Próbál szabadulni az iszonyu felelősségtől, kezét mos s kijelenti, hogy ártatlan ez az igaz vétőtől. Mit gyávaskodik, itt nem ér semmit a beszéd, a határozott tettek kellenek! Így az ítélet elhangzott. Jézust a katonák átvesszik, bíborba öltöztetik; töviskorona a fején, nádszál a kezében, megvesszőzve áll a nép előtt, Pilátus utolsó kísérletet tesz, hogy jobb belátásra bírja, rámutat az agyongyötört Mesterre s mondja nekik: Ime az ember! De a nép halálát kívánja. Pilátus ismetelten kérdi Jézust illetősége felől, de nem válaszol. Szükségtelen minden szó, ahol a vak dűh diktál. Pilátus ideges lesz s Jézust figyelmezteti, hogy hatalmában van megfessíteni és elengedni, miért nem válaszol. Szerencsétlen helytartó, nem veszi észre, hogy ő is játékeszköz a főpapok kezében. Felvilágosítja Jézus őt, hogy hatalma onnan felülről van s aki az ő kezébe adta, annak nagyobb bűne van, mint neki. Végül kísérletet tesz Pilátus, hogy Jézust elbocsássa, de a nép kiabálja, hogy akkor a császárnak nem lehet barátja. Nincs lelki ereje, állását nem akarja ott hagyni, kedvesebb ez, mint az igazság, bírószáékba ül s Jézust: „Ime a királyotok!“ szavakkal átadja a népnek megfessítés végett. Aszerint került Pilátus nevére a hiszekegybe. Ime az ember! Hat te hányszor ítéled életedben halálra Istent, mikor a rosszat választod? Gondolkozz csak!

Frumoasa község katolikus társadalmának ünnepe.

Megirtuz, hogy a Kovács Mihály frumoasa román. kat. esperes plebános nyugdíjazása miatt magülrasedett plebánosi állást a püspöki hivatal Timár Sándor, sumuleui származásu, aninosasi plebanosnal töltötte be. A fiatal, kitűnő képzettségű, misszióiról híres plebanost Matei-Corvin állomásan, megérkezése alkalmával, fényes ünnepség keretében fogadták a hívek. Domokos István né pompás virágcsokrot nyújtott át szép szavak kíséretében, majd Keserü András nicolesti plebanos mondott meleghangú Isten hoztat. Aztán az új plebanos kocsiha tlt, melyben helyettesítéssel Sós Károly községi jegyző, Keserü plebanos is s azután megindult a menet, melyet lovas bandérium nyitott és amelyet követett a vég nélküli kocsiáradat.

A falu végén a zászló alatt tejjel számban felvonult iparos egyeslet nevében Veres Lajos alelnök üdvözölte az új lelképlásstort, aki pár szóval megköszönte az üdvözletet, megemlítve, hogy ő is iparos családból származik.

Az új plebános a község felvirágzott utvonálan, a hívek tömegétől kísérve, a templom közelében felállított díszkaphos ment, megszóltak a harangok és megkezdődött a hivatalos fogadtatás. Timár Sándor plebanos meleg szavakkal üdvözölte elődjét, Kovács Mihály esperes plebanost, mely után Dobai József községi bíró, aki sokat fáradozott azon, hogy az új pap fogadtatása méltó legyen, meghatott szavakkal üdvözölte a politikai község nevében. Aztán Barabás Tilda IV. o. elemista kislány szavalt és nyújtott át virágcsokrot. Utána Bíró Károly egyhástanácsos beszélt, mely után Szász Ionka mondott könnyeket fakasztó kedves verset és szintén virágcsokorral kedveskedett. Gal Ignác né a község asszonyai nevében, Sándor Annuska a Leányegylet, Antal András a Legényegylet nevében moodottak üdvözlő beszédeket. Gergely Margit V. o. és Gergely Ignác a Szent Ferenc harmadik rendje nevében mondottak köszöneti. A templom ajtóna Miklós Gergely II. o. tanuló nyújtott át ismét virágcsokrot, majd Sándor Zsigmond kántor beszélt. Aztán Keserü András plebanos átadta a templom kulcsait, majd megkezdődött a Te-Deum. Utána szószékre lépött Timár plebanos és keresztelven, egyszerű szavakkal mutatkozott be a katolikus híveknek, akiknek szemében a meghatódottság könnyei csillogtak. Vecsernye után a plebanian az egyhástanács nevében Ifj. Székács Balázs barzavai bírókos, gondnok üdvözölte.

Este kétszáz teritekes banketi volt, melyen többek között: Keserü plebanos, Budurian örmény esperes, Costea gör. kat. plebanos, Lengyel főszolgabíró tessélték. Frumoasa község katolikus hívei megmutatták, hogy tudnak tekintély tisztelet lenni és tudatában vannak annak a hivatásnak, amit ma egy község lelki vezetése jelent.

A mi farsangunk.

Racul, Garciu és Vacarest népe két helyre összejűlékesve, február hó 14 től 23-ig gazdasági tanfolyamot hallgatott végig. Tíz napon át a raculi község hársnyűilesterme mellékhelyiségével és a garciul közbirtokosság a múlt nyáron épített, új székházba nagy terembe minden este szűfőlény megitt férfiakkal és nőekkel. A 3 község földműves bizottsága kérésére a varmegyel gazdasági kamara az alábbi sorozatot engedélyezte:

1. Február hó 14 én: „Uj gazdasági rendszerekről“, előadást tartott Kosán Imre gazdasági felügyelő. „Tiszta vér az otthonban“. (Nemi élet fegyelme). Előadta Dr. Imre Zoltán orvos Frumoasa-ról.

2. Február hó 15 én: Krumpfli és répa okserü termesztése. Kapáló gépek bemutatása. Előadta Péter József nyug. jegyző, Cicu. Caecemó ápolásáról. Előadott Busás Imre plebanos, Cicu.

3. Február hó 16 án: Sertések otthon tartása, okserü tenyésztés, járványok elleni védekezés. E öadó volt Voge Jakab állattegészségügyi főfelügyelő, M. Ciuc. A szentes itatók gazdasági és erkölcsi eredményei. Előadó Dr. Dabiczky Mihály gyógyszerész, Racul.

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCAJA.

Mozaikok Csík régi történetéhez.

Írta: Endes Miklós

s felolvasta „Az erdélyi férfiak“ egyesületében 1935 jan. 10. IV.

Ciuc a történetorrásunkban a XIV. évszázad első felében jelenik meg.

Az 1332—37. évi pápa tizedjegyzék¹⁾ a köztetkező ciuci plebániákat sorolja fel: Delnita, Gheorgheni, Joseni, Casinul, Misenca, Racul, Cozmeni, Ciucsanghluighiu, Sanmartin, Mihaileni, Nicolesti, Sancaieni, Leliceni, Sansimion, Tomesti, Sumuleu, Tarcau.

Ezek a plebániák nyilván az Árpádok korában is állottak. A művészettörténelmi adatok közt találjuk a következőket:²⁾

Sandominic-Ciuctól dél és délkeletre Casinul-Mareig levő terület kulturája feltétlenül tiszta székely. Köríves Árpád kori emlék nem maradt, mert a templom szűk lett vagy felújított s újabb épült az előző lebontása után, a régiből azonban betálasztak egy ajtó keretet s egy keresztelő kútát, szenteltvíztartót megmentett a kegyelet; így Sandominon már a tatárjáráskor állott templom s eképp a templom sek-

restye ajtókeretei az új templomba befalaztatták: a raculi templomban a déli bejáró ajtó fakerete Árpád kori, hasonlóképp a sumuleui Szent Péter templomban két ajtókeret, a sancaieni templomban a torony alatt nyugati ajtó s kökeresztelőkút. A tuznadi templom helyén Árpád házkori templom volt, fennmaradt belőle az igen érdekes kökeresztelőkút; a cozmeni templomban a talba épített nyelv kerekded fenekű keresztelő víztartó és keresztelőkút román kori. A casinul-marei templom helyén is Árpád kori templom állott, bizonyossága a templom keresztelő kútja. Az armaseni templom sekrestyéjének oromláiába be van falazva egy kerek kölap, melynek közepén dombor kerekded díszítés van, télkörökből képzett csipkészetű széllel és közepén nagyobb kerek lukkal. E díszített korongtól indul ki kereszt alakban végződő világító rés. Ez valószínűleg egy XI—XII. századi templomocska szerény ajsis vagy khorus rózsája lehetett. Ciuc Árpád kori templomának érdekessége az, hogy egymástól 12—14 km.-re fekszenek. Ezek Ciuc jelen ezred elei emlékei, melléje teszem Racul atárárn Bogát hegyet és Torda mezejét.

Ciuc székely belszervezetére első emlék 1324-ből van.³⁾ I. Károly 1324. július 17-én elrendeli: mivel a király Lok Kászont Sándornak, Opor fiának s általa Egyednek, Sándor testvére fiának adományozta ez adományozásnak a ciuciak László maior executus (hadnagy) Péter és Pál Jakab fia, Bene Irgus⁴⁾ fia, István Philaud fia, István Elthus⁵⁾ fia, Bélnus Bálint Sándor fia, Baru Márkás fia, Máté Bánk fia, Jakab Chumburd fia, Miklós András fia ellene mondottak, kétszer

megidézttettek, de meg nem jelentek, tehát az adományosok iktatassanak be.

Lok szlovénul rötet, mezőt jelent, Lok Káson anyyi, mint Káson rétje, vagyis Casinnak Kézdiszentlélek felé eső része, hol ma Casinul-Mic van, Kézdiszentlélek bessenyi lakta hely volt, nem tartozott a Székelyföldre, azért volt itt királyi vár, hanem Alba megyéhez kérdéses volt, hogy az eladományozott hely Ciuc földjéhez tartozik-e vagy királyi birtok. Későbbi okiratokból látjuk, hogy ez a birtok az Opor családból eredt kézdii később dicioanmartini Sándor családé lett, mely család a XVI. szd. elején Sándor Gáspárral dicitált, ennek a Sándor családnak egyik ága a „Szentléleki“ nevet is viselte. Sajnos, ez okiratból hiányzik, hogy nevezett székelyek melyik nem és ághoz tartoztak, de látjuk azt, hogy a hadnagy vezetése alatt jelennek meg s székely kőzjvart védelmeznek. Ennek az okiratnak kelte ugyszólván a széki átalakulás meggyéjén van. Ciuc, mint szék, 1419-ben említették először,⁶⁾ de nem kétszégés, hogy már a személyi elven nyugvó székely törzsszervezet a XIV. században átalakult a területi szék szervezetté, talán ez okleveleiben azért nincs a szereplő székelyek nem és ág szerinti megjelölése kitéve.

A ciuci székelység XIV. századi életében himagyaló egyik esemény a nogaji tatárok ellen 1345. évi hadjáratban való részvétel s 1346-ban kászonleokból indított hadjárat, amelynek emlékét János minorita örökítette meg⁷⁾ s a legenda szerint a tatár toglyok s úgy győzelmet nem a székelyek harciaságának, hanem élükön álló Szent Lászlónak és Szűz Máriaának tulajdonították; ez egyik előfutárja a ciuci székelység Mária tiszteletének.

¹⁾ Székely oklevéltr I. 42.

²⁾ Dunántul Baranyiban vala „Ireg“ község.

³⁾ Élet-nem — El(e)t(í)s, a kinek szállása — élete van.

⁴⁾ Sz. Okl. tár III. 81. lap.

⁷⁾ Gombos F. A.: „Középkori krónikások“ 62. lap.

¹⁾ Beke Antal: „Erdélyi egyházmegye képe a XIV. században.“ Esztergom 1894. 163 s köv. I. Ortway Tivadar: „Magyarország XIV. századi egyházi földrajza.“

²⁾ Keopeci Sebestyén József ismertetése. Sz. N. M. 50. évsz. jubileumi évkönyve. 871 s köv. lap.

4. Február hó 17-én: Vetés forgó Előadja Kozán Imre gond. felügyelő. A gyermek és a család. (A serdülő gyermek nevelése.) Előadó Fildó László Ignác főgimn. hittanár.

5. Február hó 18-án: Méhészeti, betegségek, védekezés. Előadó Jakab Lajos nyug. tanító, Racul. Tüdővérs és ellene védekezés. Előadó Dr. Imre Zoltán orvos, Frumosa.

6. Február hó 19-én: Gyümölcsfaültetés, ápolás, gyümölcsfeldolgozás. Előadta Csutak Gáspár nyug. ig. tanító, Racul. A nikotin és narkotikus szerek rombolása, (másköz a gyermek tejében). Dr. Dabiczky Mihály gyógyszerész, Frumosa.

7. Február hó 20-án: Legelők javítása, okosított legeltetés. Előadó Kozán Imre gond. felügyelő. Felsőfű ifjúság és a társadalom, (ronda történelmi, irodalom stb.) Előadó László Ignác főgimn. hittanár, M-Ciuc.

8. Február hó 21-én: Szarvasmarha tenyésztés, betegség, védekezés. Előadta Vogel Jakab főfelügyelő, M. C. C. C. Járványok elleni védekezés. Előadta Dr. Imre Zoltán orvos, Frumosa.

9. Február 22-én: Szabad gondalkodás. Előadó Péter József nyug. jegyző, Ciceu. Ifjúsági énekcsokor nemesítő eredményei. Előadta Sarkady E.ék főgimn. ének- és zenetanár. Értékelés a gazdasági termékek körül. Előadta Fodor Gáspár nyug. tanító Racul.

10. Február 23-án: Lótartás, ésszerű takarmányozás, egészség védelem. Előadó Miklós Sándor községi titkár, Garcu. Ozsérű talajművelés, trágyázás, termelésre előkészítés. Előadta Kovács Béni nyug. ig. tanító, Vacarest. Egyház énekeink szerepe a nép lelki életében. Előadó volt ifj. Kicsid Gáspár piebanos, S. caleni.

A három község földműves birtokosai e helyen is köszönetet fejezik ki a vármegyei gazdasági kamara iránt, hogy a nagy tekintélyű szakelődőit kiküldötte. Ugyancsak mély hálóját fejezik ki egyenként mind a tisztelt előadónak, kik közül hárman 2-2, hárman 3-3 előadást vállaltak magukra, otthoni kényelmüket, sőt éjszakai nyugalmukat is feláldolva teljes önzetlenséggel a népnevelési munkájukért.

Tudásuk javát oly bőszéggel ontótták a 3 falu népe elé, hogy a 400-nál több hallgató igen vesztetnek értené magát, ha a szufoltás miatt valamelyik előadásról kirekedt. A nép megértsé, hogy az ilyen urak nem belőle ének, hanem vele élnek. A nép hálája és Isten áldása legyen faradságuk egyetlen jutalma.

Jó munka, uri munka, társadalmi munka volt. Bizonyosan áldás fakad nyomában. Racul Ciuc.

BEL- ÉS KÜLFÖLD.

Végleg megbukott Roman Valer ipartörvény tervezete. A múlt vasárnap az ország kisiparosság naggyűlést tartott Bucurestiben. A gyűlésen az erdélyi kisiparosság is hatalmas érdeklődéssel vett részt, hogy tiltakozását fejezze ki Roman Valer ipartörvénye miatt, amely valóságos csapást képzelt rá a szabad munka eszellemeire és különösen a fejlettebb, haladékos erdélyi kisiparra. A gyűlés egyhanguan elvetette ezt a tervezetet és Nistor munkügyi miniszter is kijelentette, hogy a Roman Valer féle törvénytervezet végleg eljuttatott.

A kisebbségi nyelvhasználat ügye. Amint ismeretes, az új román közigazgatási törvénytervezet egyenesen megtiltja a kisebbségi nyelveknek a használatát, sőt egyenesen kimondja, hogy bármely községi vagy megyei tanács azonnal felosztható, ha abban valamelyik tag nem románul szólal fel. A törvény parlamenti vitája során a Magyar Párt erőteljesen állást foglalt ezen képtelenséggel szemben. Mult héten a német kisebbség képviselői is felkeresték a kormányt, hogy védelmet kértek a kisebbségi nyelvek használatára. A kormány még választ nem adott. Addig amíg határoz, felfüggesztette a nyelvhasználati szakasz vitáját.

A Magyar Párt bányászati elnökének vizsgálati fogságát megerősítették. Hirt adunk arról, hogy a bányász Magyar Párt elnökét Ungár Adolf dr. egy 1918-ban elkövetett gyilkossággal vádolják a gyűlölettől súított moztai naruusban. Legutóbb a táblai vádatának is megerősítette 30 napi vizsgálati fogságát.

A satumarei megyefőnök rendelete. A satumarei prefektus rendeletet küldött a plébánosoknak, hogy a satumarei római katolikus székes-egyház homlokzatába beépített Szent István és Szent László királyok szobrát távolítsák el.

Hitler békenyilatkozata. Hitler a napokban messzehangú kijelentést tett a Németország új békés szándékáról. Franciaországban nagy visszhangot keltett a közöletés szándéka.

A jugoszláv parlamentben a miniszterelnök külügyi exposé-t tartott. Az ülésen egyik ellenséki képviselő lövéddőzni kezdett. Végül is megfektették. A jugoszláv miniszterelnök hangzott a Magyarországgal való megbékülés szükségét.

A szovjet vezérkari főnöke Franciaországban nyilatkozott a szovjet hadseregéről. Kijelentette, hogy a szovjet hadsereg fel van készülve minden eshetőségre. Nemesak védelmi háborúra, de támadó hadjáratra is készen van.

Eladó 1926 óta bevezetett Mercurea-Ciuc — Sandominic, jó forgalmu autóbusz-járat, egy Chevrolet truo tip. 1936, gépkocsival. Gidró Márton Corța, Jud. Ciuc. 2-3

Az Ur katonái.

Mercurea-Ciuc hatalmas szenzációja.

Az a hír, hogy Dr. Kádár Imre a c'ujl magyar-színház igazgatója elhatározta magát, hogy a híres c'ujl előadás szereplőivel és csodás díszleteivel bemutatásul a nálunk is Emmet Luvany világhírű színművét az Ur katonáit valósággal lába hozta kis városunk közönségét. Ez nem is csoda hiszen ez a darab egymásután hódította meg Amerika, majd pedig Európa világ-városait s a budapesti páratlan nagy siker híre hosszánk is eljutott.

Az Ur katonái még is érdemli ezt a rendkívüli érdeklődést, mert igazán szembetűnő és ugyanakkor értékesebb színarab régen nem szerepelt színpadon. Nincsen ember, aki közzömbösen mehetne el mellette, tartoznak bármelyik osztályhoz, bármely felekezethez, legyen hívő, vagy hitetlen, problémái minden emberhez szólnak s annyira mai és magyi egyetemes kérdést tárgyal, hogy az országban megant az általános érdeklődést, amelyet világszerte felkeltett.

Az előadást Dr. Kádár Imre rendezte. A kórusokat Stefanidesz karogy vezényli.

Mercurea-Ciuc közönségének es alkalommal módjában lears hallani és látni az erdélyi színészet két hatalmas ábrázoló színészt, Kovács György a budapesti vizsitzás tanja és Tóth Elek, aki most vette át C'ujon Szangyörpyi István örökét, halibatan szerepelt. Rajtuk kívül Borovcsky Osakár, Tompa Sándor Balázs Samu, Csóka József, Ráthelyi Ölon, Simon Tibor, Nagy István, Lantos Béla és Bissa Éva alakítják a főszerepeket. Utóbbi egy tíz éves kis fiút játszik.

Az Ur katonái a hó 13-án este 9 órai kezdettel lears bemutatva az Astra mozi termében. Jövegek elővételben Vákár könyvtárában kaphatók. Iykezzen mindenki, hogy jegyét a kellő időben biztosítsa.

Turista alap a költségvetésekben.

A helybeli turista egyesület a megye területére szóló általános tervezetet dolgozott ki a turistaság fellendítése és megszervezése, valamint az ezzel összefüggő intézmények létesítése érdekében.

Az egyesület telkéri a mult nyáron a törvény értelmében megalakult vármegyei és községi turista bizottságokat, valamint az érdekelt községeket és közbirtokosságokat, hogy a tervezetet tegyék magukévé és tőlük telhetőleg támogatassák.

Hivatkozással arra, hogy a turistaság beszervezését feltőlri is szorgalmazzák, megadva az általános célkitűzéseket és irányítást, a turista egyesületnek minden reménye meg lehet arra, hogy elgondolásait a hatóságok támogatni fogják, ahogy a közelmúltban is hozzájárultak az építkezések során telmerült költségekhez.

A tervezet tulajdonképpen összhangta hozzá az általános országos programot a megye különleges adottságaival, felismerve azokat a lehetőségeket és szükségleteket, amelyek ezekből folyanak. A turista egyesület gyakorlati tapasztalatok alapján állította össze e tervet, mert tartani lehet attól, hogy a teladatok telismerése nélkül a miniszteri elgondolás csak írott malaszt marad.

E munkánál a megye társadalma részéről jóakaratra számítunk, mert ma már mindenki ismeri az idegentorgalom gazdasági és erkölcsi előnyeit.

E tervezet nem tér ki Tusnádfürdőre és a Gyilkostóra, mert ott a turistaság ügye jó kezekben van és az eredmény már is látható.

1. Annál elszomorítóbb és leajutóbb a Hargita-fürdő ügye. Amig a Gyilkostónál az ország minden részéről érkezett autók százaai ontják a turistákat és vendégeket, addig a Hargita-fürdő, amely nemcsak mint természeti szépség, hanem mint klimatikus gyógyhely és ideális téli sport terep is csupán azok számára hozzáférhető, akiknek fizikumuk fárasztó gyaloglásokat vagy még fárasztóbb szekérrázást bír elviselni.

Nyilvánvaló tehát, hogy oda utat kell építeni. Utat, mely alkalmas autoforgalom lebonyolítására, mert csak így töltheti be a Hargita-fürdő azt a hivatását, amelyre adottságai predestinálják. Ezáltal országos viszonylatban is bekapcsolódhatna az általános turista utahálózatba. A Hargita-fürdőhöz vezető ilyen műút nyomjelzésére vonatkozólag cél-szerű lenne a helybeli zászlóalj parancsnoksággal érintke zésbe lépni, amely tudomásunk szerint már méréseket is eszközölt és kész tervet vannak erre vonatkozólag.

Az utra szükség van, eltekintve a gyógyulást kereső betegek kényelmére való tekintettel, turista szempontból is, mert tévedések elkerülése végett le kell szögezzük azt, hogy mai felfogás szerint nemcsak az a turista, aki mesztelen térdekkel, nagy hátizsákok cipelve vág neki a hegynek. Hiszen időmegtakarítást és kényelmet jelent a vidék modern járművekkel való megközelítése.

A megyei turista bizottság bírálta telül, hogy a fürdő jelenlegi primitív állapota összeegyeztethető-e azzal a programmal, amit a miniszteri utasítások előírnak? Teljes betelnyásával hasson oda, hogy a magánépítkezések elé ne gúrtítsenek továbbra is akadályt a tulajdonosok. Készíttessék el a fürdő modern átrendezési tervét, belefoglalva a magán építkezések részére kijelölt területnek parcellázási és utahálózati tervét is, mert az öletszerű építkezésekből helyrehozhatatlan hibák származhatnak.

Amennyiben a fürdő tulajdonos község anyagi viszonyai nem adják meg a lehetősége: a fürdő gyorsabb ütemű és kivánatos fejlődésére, úgy találjon megfelelő módot a cél elérésére a vármegyei turista bizottság.

2. A megyei turista bizottság adja ki a már 1935 őszén tervbevetett megyei turista és fürdő prospektust. Adja ki a megyénk turista térképét, melynek készítése több mint

egy éve készen van a helybeli turista egyesület birtokában. Amennyiben a térképen szereplő egyes hegycsúcsok régi elnevezése ellen kifogás merülne fel, ez esetben vegyék irányadónak a román vezérkar által kiadott és használt térképeken előforduló elnevezéseket, mert az ettől való önkényes eltérés térféértésekre adhat alkalmat ugy katonai, mint idegenforgalmi szempontból. Külömben is e térképet annak idején már jóváhagyta a román természetvédelmi bizottság.

A megyei turistaság komoly beszervezésének és az idegentorgalom első lépése a térkép kiadása kell legyen. Ilyen térképet tőlünk minden itt megforduló idegen turista elvár, mert nélkülük képtelen tájékozódni, pláne, ha az itt lakó nép nyelvét nem bírja.

3. A Sandominic közönségben megalakult turista bizottság vegye programjába az Egyesek és Baláni menedékházak kibővítésének és javítási munkálatait, támogatva ezzel a helybeli turista egyesület tevékenységét. Az egyesekői menedékház már is szüknek bizonyult. Nagyon sokan, akik a Gyilkostóhoz akarnak eljutni, ezt az utat választják, de már az Egyesek környéke is sok turistát vonz. A turista egyesület propagandájának köszönheti, hogy az Egyesek az ország turisztái előtt ismert és kedvelt kirándulólhelyévé vált. A Sandominic-től Egyesekig és a Mures-Izvoltól Egyesekig vezető utvonálnak pihenő állomása Balan.

A baláni Phoenix bányavállalat igazgatósága egyik emeletes épületét odaadta használatra a Turista Egyesületnek. Sajnos, ez a ház nagyon elhanyagolt állapotban van, körülbelül 30.000 lej valna szükseges a rendbehozatalára. Külömben nagyon szép fekvése van és ideális az alaprajzi elrendezése, kilenc különbejáratu szobával, mosdófülkével konyhával és a manzardban közös turista hálóval. A Turista Egyesület tavalyi hirdetésére sokan jelentkeztek, többek között Timisoaráról is, akik a nyarat itt szeretnék volna tölteni.

Sandominic vezető intelligenciája mindig segítségünkre volt, valahányszor egyes-bajos dolgaikkal hozzáfördultunk. A község társadalmát is úgy ismerjük közintézményei révén, mint a haladás és fejlődés barátját. Kérjük ezuton Sandominic lakóosságát, hogy találja meg a módot arra, hogy a balánbányai és egyesekői menedékházak munkálatainál segítségünkre lehessen.

4. Tomesti községtől telket és épületfát kérünk Mures-Izvoron. A Mures-Izvor—Balan—Egyesek—Gyilkostó turista-utvonálnak kiinduló állomásánál nagy szükseég volna egy kis menedékháza, ahol idegenvezetők várják a vonat-ról leszálló turistákat. Ez egyuttal idegenforgalmi irodája is lehetne Mures-Izvoronak.

5. Hasonló rendeltetésre lenne egy kis menedékház a Tolvajostetőn a Hargita-fürdőhöz vezető út elágazásánál. E célra Sumuleu község közbirtokosságától kérünk telket és épületfát.

6. Santimbru községtől kérjük a „Szentimrei Büdös Fürdő”-höz vezető út kijavitását és részben való átépítését, hogy az autoforgalomra is alkalmas legyen. Enélkül a fürdő nem tud kifejlődni.

7. Leliceni és Fildó közbirtokossága áldozatkészségének a legtöbbet köszönhet eddig a Turista Egyesület. A leghamarább itt találtunk megértésre. A sutai ház emeletének felépítése kezd aktualisá válni, mert az ideiglenes tetőn becsurog az eső. Kérjük, hogy épületfával támogassák a terv megvalósítását.

8. Ugyancsak e célra kérünk Mercurea-Ciuc, Jigodin és Sumuleu közbirtokosságaitól épületfát.

9. Tervünk az, hogy a sutai ház manzardjába 4 szobát építünk be, ahol ingyen szállást biztosítanánk az átutazó idegen turistáknak, hogy ezzel is olcsóbbá tegyünk számukra Ciuc megismerését. A ház külömben téli szerepétől eltekintve egyesületünk klubháza is lenne, ami a turisták összetartását ápolná és munkakedvüket nagyban fokozná. A megyei és városi turista bizottság figyelmét is telhivjük az ingyen turista szálló tent vázolt megoldására és egyben kérjük hozzájárulásukat is az építkezéséhez.

10. A megyei turista bizottság létesítsen egy klimatikus albizottságot, amely állana: a törvény által megállapított hivatalos személyekből, a megye területén levő összes fürdőnek és klimatikus helyeknek delegáltjaiból, valamint a megye turista és sport egyesületeinek kiküldötteiből. Ez a bizottság egy évben legalább kétszer ülne össze és megtárgyalná a megye területén adódó idegenforgalmi és turista ügyeket, hogy ezáltal egyenes irányítás mellett tervszerűen szolgálja megyénk anyagi és erkölcsi megerősödését.

Ön is

vegyen részt a X. állami sorsjáték hallatlanul előnyös új játékterve nyerési esélyeiben.

72.319 nyeremény
Lei 284,634.560 összegben.

Huzás március 15-én.

Vegyen még ma szerencsés sorsjegyet a Lörincz sorsjegyirodában,

Mercurea-Ciuc

a Bucuresti kávéházzal szemben.

Egy negyed sorsjegy ára 200 Lei.

— **Törvényességi hírek.** Ráduly András és Kostály Vencel gheorgheni fuvarosokat a múlt évben a Lasarea-gheorgheni közötti vasutátjárónál a galati gyorsvonat elütötte. Ráduly a helyszínen meghalt. Kuruc Károly vasuti őt ellen eljárás indult meg. Az őt a most megtartott tárgyaláson bizonyította, hogy a vasuti sorompó le volt engedve és azt Kostály és a meghalt Ráduly András erőszakkal nyitották fel. A tanúk igazolták, hogy a sorompót valóban Ráduly emelte fel, aki emiatt életével fizetett meg s így a törvényszék Kuruc Károly vasuti őrt felmentette.

— **András Péter** 24 éves armăseni legény, mert András Gyula nevű nagybátyját a vásárról hasamenet bicakával megsebesítette 15 napi elzárásra ítélte.

— **Csata István** cetatui munkás cséplőgép mellett dolgozott. A gondjaira bízott gép Orbán József 11 éves gyermeknek a ruháját elkapta s azt valóságos izekre szaggatta. A törvényszék most gondatlanságból elkövetett emberölésért vonta felelősségre Csata Istvánt és 15 napi elzárásra ítélte.

— **Barabás Ignác** és Péter joseni legényeket marhalopás miatt 4-4 hónapi fogháza ítélte.

— **Lopás.** Borsos Ferenc ciuani lakos fűrészből ismeretlen tettesek elloptak egy 8 ezer lei értékű gépjárat.

— **Öngyilkosság.** Kedves Dénes 26 éves ciuani lakos felakasztotta magát. Mire tettét észrevették meghalt. Hátrahagyott levelében halála okául azt mondja, hogy miután Kedves János nevű öccsével a vagyon felett békés úton megosztani nem tudott emiatt inkább a halált választotta.

— **Verekedések.** Bajkó Ferenc 48 éves dítrui földműves Balás Ignác fejéssel súlyosan megsebesítette. Bajkó Ferenc állapota életveszélyes.

— **Cloboteni és Solmeni községek között** Orbán Péter, Vata Károly, Petres Antal, Salamon Lajos és Anodi István cloboteni legények kitémádták Ferenc Ignác solmeni legényt, akit a tulerő súlyosan megvert. A nagy erővel és egészen lovagiatlanul verekedő legények ellen megindult az eljárás.

— **Nagy Károly és Varga Gábor** armăseni legények összeverekedtek. Nagy úgy fejen szurta Vargát, hogy a beszédképességét elvesztette.

Minden egyes veszekedési esettel kapcsolatosan csak azt mondjuk ennek a derék, jobb sorára érdemes eskély népek, hogy ne pusztítsa egymást ilyen oktan, vad módon. Ne nyuljon a legkisebb németelérés miatt azonnal a testvérvért klontó fejvadász és bicakához. Hanem keresse a békés, szelíd megoldásokat, amelyek inkább méltók a kultúremlő nevéhez.

KÖZGAZDASÁG.

Kísérleti eredmények.

Lóheremag termelés.

Az ugar megszüntetésére irányuló propagandánk alkalmával folytonosan kihangsúlyoztuk a cici gazdáknak, hogy csakugyan veszélyes dolog lesz az eddigi megszokott fekete ugar rendszernek a kiküszöbölése, ha az a gabonaművek nagyobb mérvű termelése érdekében történik. Sőt volt eset, hogy bármennyire is hível pártolói és szószólói voltunk, az új rendszer bevezetésének, ott ahol a lakosság a több gabona termelés szempontjából óhajtott az ugar megszüntetését, inkább elődöntő dolgot s lebeszéltek róla a gazdákat egy-két évre, hogy magától érjék meg a dolog a helyes irányba, a közjavára s ne kárára.

Ezzel szemben tanácsunk s óhajlásunk az volt, hogy szűnjék meg az ugar, de amekkora terület így feleslegbe, akkorával szaporodják minden gazdának a mesterséges takarmányt és kapást termő területe. A mesterséges takarmány termelés hangszórása alkalmával mindig külön kiemeltük hangsúlyosan a „lóherének” a nagy fontosságát az itteni viszonyok szerint. Hogy mennyire igazunk volt, azt az utóbbi pár esztendő bizonyította.

A lóheretermelés nagy lendületet vett s tényleg a feketeugar helyét nagyon sok helyen a lóherre, lucerna, búkköny és kapások foglalják el.

Ez az oka annak, hogy minden faluban csak megelégedést hallunk s panaszt, elégedettségét nem, sőt nagy megnyugvást szolgál, midőn gazdáink dicserik az új rendszerért, elismerik annak jótétét: az állattenyésztés előhaladásában s így a mezőgazdaság fejlődésében is.

Szorványosan egy pár gazdának ha van is némi kifogás az csak azért van, mert nem a fentiek szerint jártak el s több károsított igyekeztek előállítani, a takarmánynövények hátrányára.

Az új helyzetben s hogy a heretermelés kifejtődik s a gazdák mentesüljenek a drága heremagvásárlással járó kiadásoktól, egy pár év óta kísérletezünk a heremag előállításával is az ugar megszüntetésétől folytan felszabadult területeken.

Jó termést adott a maguk meghagyott lóherre 1934-ben és 1935-ben is.

Az 1934-es termés átlag hódanként 150 kg. volt, ami jónak mondható s még alacsony kilogramonkénti ár mellett is jól fizette magát, az 1935-ös lóheremagtermés pedig a csodával határos volt, amennyiben 200-300 kg.-os hódankénti átlagot adott, de voltak esetek az alsóbb részen egy pár gazdánál, hogy 350-400 kgr. szem is termelt ugyancsak hódanként. Ez egy o'y magas termés eredmény, amiről hallani sem lehet s amekkoráról még a legjobb szakkönyvek sem emlékeznek meg; bihetetlennek látszik, de nem lehetetlen, minthogy az sem lehetetlen, hogy Ciucani-Ciuc községben 84 kgos bura termelt 1935-ben.

A lóheremagvak pedig jól fejlettek, egésszágosok, beértek, csatrépessék, arankamentesek s magukon viselik a jó heremag jellegét.

S tán nem vagyok túlságosan optimista, ha azt mondom, hogy bármelyik külföldi maggal is felvessük a versenyt s mivel ez így van, nem szükséges, hogy megálljunk és csak a saját szükségletre termeljünk, hanem szabad gondolnunk az export eladásokra is, vagyis a heremagtermelést elővonulathatjuk, mint jó kereseti forrást, melynek közgazdasági fontossága felbecsülhetetlen. Nem érdektelen dolog megemlíteni, hogy ebben a megyében, ahol egy néhány évvel ezelőtt senki nem gondolt heremagtermelésre, most az 1935-ös évben legalább 7000-8000 kgr. becsülhetjük az összes termelt mennyiséget, de nincs kizárva, hogy a 10 000 kg.-ot is megüli. Ez a mennyiség a vármegye heremagszükségletét már bőszegesen fedezi s még valami felesleg is maradhat; tehát jövő években, amit ezen felül nyerünk, az mind drága pénzre változtatható át s minél több a mag, annál inkább lehet ajánlani vagontételbe eladásra. A herének, lucernának jövője nagy, tehát magjainak értékesítése biztos. Jó piacot pedig kiváló anyagok könnyű szerezni.

Azok a gazdák, akik az utóbbi években termelték heremagot, nagy büszkeséggel beszélnek a sikerekről és a haszonról, mert tudott dolog, hogy mikor ezen termelési ágat előnyben részesítik, egyúttal nagy mennyiségű takarmányt, töreket nyernek, birtokukat javítják, gyomot irtanak, önkéntelenül vetés-forgójuk van, tehát jobban gazdálkodnak a mi a legnagyobb fontosságú, „az állattenyésztésnek” alapját rakoogatják le, ami az igaz, — s nem monok nagyot — egyedül főfoglalkozási ága kell legyen a vármegye gazdaságának.

A fenti sikerekkel szorban csak azok a gazdák dicsekedhetnek, akik magasszükségletüket a mezőgazdasági kamaránktól szerezték be s utána jó, tisztá, arankamentes magot és kiváló takarmányt nyertek.

Mivel a törvény tiltja, a tisztítatlan és nem ólomzárolt magvak értékesítését kamaránk ezen a téren is ovetett a gazdaközönség segítségére o'y formán, hogy igen kedvező áron átvette a megiltsitandó mennyiséget s fedezte a tisztítással s szállítással járó költségeket, hogy a nyert anyag minden tekintetben törvény szerinti is és gazda szempontból is megállja a helyét.

Gazdasági kamaránk tovább megy s hogy ne legyen probléma a cséplés elvégzése, a jövő évben egy herefejő gépet fog vásárolni, hogy emiatt is lendületet adjon a heremag termelésnek.

Jelen soraimat pedig leginkább azon községek lakóinak szántam, akik még idegenkednek az ugar megszüntetésétől s akik attól félnek, hogy földjük ha nem pihen egy évig, nem fog jó termést adni s ha nem szántják egy éven át, miat fekete ugart, gazoz gyűmölcsöt hoz. En azt mondom, nem így van. Be kell kapcsolni csak intenzív módon a heretermelést szemnek és takarmányt, az majd megjavítja a talajt, irtani fogja a burjánt s jó termést fog adni, utána bura, rozs és minden.

Ha viszonylagosan kevesebb is lesz a kenyérnek való, a herének értékesítése folytán késpénzzel közpü dolog lesz nullás listát venni s ebből fehér kenyeret sütni.

E sorok lezárása után olvassom az egyik naplópól, hogy Oroszország a napokban 1000 vagon heremagot vásárolt Csehszlovákiából s ez a lap azt is kihangsúlyozza, hogy a romániai heremag semmivel sem gyengébb sem a csehszlovákiainál, sem pedig a nemet országánál; tehát termelése érdemes, mert kifizeti magát és értékesítése biztos.

Kozán Imre gazdasági felügyelő.

Küküllőmenti bor már 12 lejtől kapható

Holló vendéglőben, M-Ciuc.

ELADÓ egy 18 hónapos, tenyészigazolványos, legelős bika Boga Albertnél, Ciucsantimbrun.

Publicațiune.

In ziua de 10 Martie 1936, ora 11 a. m. se vor prezenta la Poliție, Biuroul militar, toți tinerii născuți în anul 1915, cari locuiesc permanent pe raza orașului.

Pentru acei tineri cari din diferite motive ar fi absenți în această zi, se va prezenta capul familiei. Cu această ocazie vor primi instrucțiuni cu privire la recrutarea ce va avea loc în zilele de 22 și 23 curent.

Hirdetés katonai ügyben.

Folyó hó 10-én d. e 11 órakor jelentkezni fognak a helybeli rendőrség katonai ügyosztályánál mindazon fiatalok, akik 1915. évben születtek és a város területén állandó lakással bírnak.

Azokért, akik ezen a napon bármi okból távol lesznek, a családító jelenjék meg.

Ez alkalommal utbaigazítást fognak kapni a folyó hó 22 és 23-án megtartandó sorozásra nézve.

Șeful Poliției:

Horvath.

Șeful Biuroului:

Coroianu.

ELADÓ egy Gebr. Stingel-féle rövid keresztúros zongora, teljesen új, kifogástalan állapotban és egy A. Amberg-féle hosszú zongora jó állapotban. Cim a kiadóban. 2-3

MODELL KALAPOK

tis naponként új formák elős árban, megtekinthetők

VENCZEL TANÁRNÉNÁL

Ugyanott készülnék mindenemű női kalapok elsőrendű anyag hozzáadásával. Kalapok átalakítása a legrovidebb idő alatt. Mercurea-Ciuc, I. O. Bratianu (Gimnázium)-uoca 112. sz., a Sörház közelében.

ELADÓ a Tribunal mögött lévő villanegyedben egy üresterlek. Cim a kiadóban. 5-

Fakereskedő urak

figyelmébe!

In atențiunea Dlor comercianți de lemne!

Bevételi és kiadási utalványok

Mandate de intrare și eșire

Bérfizetési jegyzék (Listă de plată)

Anyag- és erdőfelvételi könyvecskék

Cărticică de inventar pentru materialul în deposit și pădure

Előleg könyv (faragottfa, gömbfa, gömbrud)

Cărticică de avans (pe lemne rotund etc.)

Fuvar-bárca (Barjă pentru cărăuși)

Munkások nyilvántartása (zsebben hordható)

Evidența lucrătorilor (ptru purtat în buzunar)

Orvosi utalvány (Certificat)

Számlakönyv (Factura)

Szállítási kimutatás (Consignatio)

állandóan raktáron,

legjutányosabb áron

beszerezhetők

totdeauna în depozit,

pe lângă prețuri moderate la

VÁKÁR könyvkeres-

kedésében, M.-Ciuc.

LIBRĂRIA VÁKÁR

Mercurea-Ciuc.

Mindennemű nyomtatványok megrendelésre a legszebb kivitelben a legpontosabban eszközöltetnek.

Építkezésekhez

jó minőségű meszet

bármilyen mennyiségben, kedvező feltételek mellett az

az építkezés helyére szállítunk.

Megkeresésre ajánlattal szolgálunk.

VICTORIA

Általános Gazdasági Szövetkezet mézüzeme,

Sándominio-Ciuc (Călcăntodomokos)

ELADÓ: 1 lakás, mely áll 6 szoba, konyha, fürdőszoba, kamra, csukott veranda, nagy gyűmölcsös, veteményes kert és melletti helyiségek; 1 lakás: 5 szoba, konyha, kamra, fürdőszoba, csukott veranda, kocsizsin, nagy szálló és gyűmölcsös kerttel továbbá írógépek, egy alig használt moly gyermekkosci. Cim a kiadóhivatásban.

Háló, ebédlő és iroda berendezések

a leggyorsabbtól a legújabb kivitelig

melyen lecsállított árrakkal

beszereshetők:

Nagy G. József asztalosnál, Jigodin.

Megfelelő biztosíték mellett részletfizetésre is.

Bratianu-uoca 142. szám alatt az emeleten, két szoba, konyha kiadó. 2-3

Könyvkötészeti munkákat

a legsebbe és legtartosabb

kivitelben a legjutányosabb

árak mellett eszközöl a

Vákár üzlet, Mercurea-Ciuc.